

KOLLÁR LÁSZLÓ PÉTER, AZ MTA FŐTITKÁRÁNAK ZÁRSZAVA

Tisztelt hölgyeim és uraim!

„Nem a mennyiség, hanem a minőség a szellemi erőnek sarkalata” – elnök úr Széchenyi Istvántól idézett gondolatáról egy angol tanmese jutott az eszembe. Az őzsuta, kicsit lenézően, megszólította az oroszánt: „Neked egész életedben csak néhány kölykőd születik, nekem pedig minden évben számos gidám.” Az oroszán így válaszolt: „Lehet, hogy nekem egész életemben csak egyetlenegy gyermekem születik, de az az egy oroszán lesz.”

Kedves kutatótársak, az MTA új doktorai!

Jól tudjuk, hogy a tudományos pálya – bár rendeltetése szerint nem erről szól – sokszor mennyiségi termelésre állít minket. Publikációk, tudományos eredmények gyártására, konferencia-részvételek halmozására, pénzügyi források hajszolására kényszerít. Szinte észre sem vesszük, és azon mérjük le magunkat, egymást, hogy „mennyink” van. És nem annak örülünk, hogy „mink” van.

A mennyiség hajszolásában el lehet torzulni, el lehet fáradni, ki lehet égni. El lehet távolodni a kutatói lelkesedésnek attól a tiszta forrásától, ahonnan fiatalunkban elindultunk. Elveszíthetjük abba vetett bizalmunkat, hogy az, amin dolgozunk, „egy oroszán lesz”. És a mennyiségi versenyben bizony el lehet távolodni egymástól, kutatótársainktól is. A verseny mellett ott kell, hogy legyen az együttműködés, az ambíció mellett a szolidaritás, a számok hajszolása mellett a nyitott, kíváncsi és ugyanakkor etikus kutatói hozzáállás.

A tudományos életpálya egy-egy kiemelt pontja, ünnepe – mint amilyen ez a mai alkalom – lehetőséget ad arra, hogy egy kicsit megálljunk. Hogy megnézzük, mink van. Hogy örüljünk annak, amink van. Hogy a mennyiségi kényszerektől megszabadulva arra fordítsuk figyelmünket, ami minőségként meg tudott születni fáradozásainkból. És nem csupán a mi fáradozásainkból. Hanem a bennünket körülvevők, munkatársaink és szeretteink támogatásából is.

Mert az ünnep segíthet bennünket abban is, hogy meglássuk: kink van. Kik állnak – szeretteinkként, hozzátartozóinkként vagy éppen munkatársainkként, kutatótársainkként – emberileg is mellettünk. Hogy munkánk mellett kiknek kö-

szönhetjük eredményeinket. Mert ahogy egy levelében Ady Endre írta: „A siker jéghideg, ha szívünkben senki képe nincs.” Szükségünk van arra, hogy időről időre megálljunk, és a „mennyi” helyett újra a „mi”-t és a „ki”-t állítsuk figyelmünk fókuszába. Ha ezen van a fókusz, akkor születhet csak bennünk valódi, hosszú távú öröm – kutatói pályánkon és személyes életünkben egyaránt.

Kedves kutatótársak!

Szívből gratulálok mindnyájuknak eddigi tudományos pályájukhoz és az MTA doktora cím megszerzéséhez! És kívánom Önöknek, hogy a megkerülhetetlen mennyiségi kényszerek mellett is mindig tudják a minőséget – a „mi”-t és a „ki”-t – életük fókuszában tartani.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!